

Front:

Nominà per il premi social

La pasternaria Marcel Schmid è nominada per il premi social che vegn surdà en curt dad «Avenir Social Grischun».

6

Seite 6:

6 MESEMNA, ILS 2 D'AVRIGL 2008

SURSELVA

«In daguot en in puoz»

La pasternaria Marcel Schmid a Sedrun ei nominada pil premi social dil Grischun

DA SUSI BEARTH / ANR

■ **Ils 15 d'avrel surdat «Avenir Social Grischun» l'emprema ga il premi social Grischun. Quel ei dotaus cun 10'000 francs sponsurà dalla Banca cantunala Grischuna. Pil premi ein 42 instituziuns, unions, projects, fatschentas ni privats vegni nominai. Denter quels sesanfla era la pasternaria Marcel Schmid da Sedrun.** Già dapi varga 30 onns porscha la pasternaria piazzas da lavur a persunas cun impediments. Avon quater onns ha *Reto Schmid* surpriu la fatschenta da ses geniturs *Adelina e Marcel Schmid-Bass*. El ha denton buca mo surpriu la fatschenta ch'il bab ha fundat igl onn 1965 – mobein era ina filosofia da ses geniturs. Numnadamein quella, d'integrar el menaschi persunas cun impediments. Quei han era Adelina e Marcel Schmid-Bass fatg dapi igl onn 1974, ed els ein mai s'enriclai: «Nus havein fatg mo bunas experientschas», ha Marcel Schmid detg il december 2005. Lu havevan el, sia dunna ed il fegl *Reto* retschiert il premi «Cristall 2005». Era quei premi dalla Pro Infirmis vegn surdàus dapi tschun onns per merets specials en connex cun l'integrasiun da persunas cun impediments.

Cunscients da sesez enstagl plein complex d'inferiuradad

La famiglia Schmid s'engascha già dapi decennis per l'integrasiun sociala da persunas cun impediments. «Mes geniturs han regalau a mi ina bial'afnizza e la carèzia per mia professiun mo surtut era sensibilisau mei pils problems da persunas meins privilegiadas», di *Reto Schmid*, il meinafatschenta da 34 onns. Per quei eis ei evident per el da cuntinuar cu'g engaschi en favur da persunas cun impediments psichics ni corporals. Ina plazza da lavur ei ina impurtanta petga d'integrasiun sociala. *Reto Schmid* ha fatg l'experientscha che surtut persunas cun impediments daventan aschia pli cunscientas

Reto Schmid (dretg) instruescha siu emprendist Armin Albin. La pasternaria Marcel Schmid a Sedrun ei nominada pil premi social dil Grischun.

MAD

da sesez e piardan ils complexs d'inferiuradad. Ei seigi buca fatg cun stuschar els dalla vart ni metter els en luvratori specials.

40 onns

Ils davos 30 onns ha la pasternaria Marcel Schmid giu quater luvrers cun impediments e tuts ein stai plirs onns el menaschi. Quei dat ensemen varga 40 onns d'occupaziun da persunas cun impediments. «In giuven impediud da spèrt ei staus 19 onns tier nus, el era sco in dalla famiglia», seregorda Adelina Schmid-Bass. In auter giuven, medemamein impediud da spèrt, ha fatg in emprendissa-

da scursaniu tier ils Schmid ed ei restaus 17 onns el menaschi. «Secapescha che talas persunas han pli dirg che autras d'emprender enzatgei, mo cun beinvulienttscha d'omiduas varts funcziuna quei bein», declara *Reto Schmid*. Actualme in fa *Armin Albin* (36) igl emprendissadi da pasterner tier el. Il bab da treis affons che haveva empiru da signun ha stuiu midar professiun ord motivs da sanadad. La humiditad ed il freid ella cascharia fagevan fastedis ad el e la paralisa smanatschava. Questa primavera terminescha el igl emprendissadi: «Jeu hai il sentiment ch'el fetschi in bien examen», prevesa *Reto Schmid* che vegn ad engaschar vinavon

Armin Albin. Sco pasterner sa el luvrar en pensem cumplein ed ins percorscha pauc da siu impediment corporal. «Negin problem, sch'igl ei da purtar grevs sacs frina segidein nus auters cun el», di il schef. Sch'ei sedetti vegni el danovamein ad engaschar in emprendist cun impediments.

Restructuraziun

Reto Schmid meina ina fatschenta cun 30 emploiai. Actualme in eis el vid la restructuring e vegn a surdar sia filiala a Trun alla pasternaria Caduff da Glion. Pervia dils aults cuosts da transport cala el era culla furniziun da paun ellas sti-

zuns dil Volg a Rabiun e Surrein. Quei munta ina reducziun da piazzas parzialas e la finala vegnan aunc ver 16 persunas ad esser engaschadas en pensem cumplein. Las emploiadas dalla filiala a Trun surpren il pasterner da Glion ed auters emploiai vegnan pensiunai, aschia ch'ei dat neginas relaschadas pervia dalla restructuring. Secapescha che nus mirein era sil profit sco autras fatschentas – mo enzanua cala quei si», puntuescha *Reto Schmid*. Nus vulein buca seprofitar da persunas cun impediments e paghein els endretg per lur prestaziuns. Igl um ch'ei staus tier nus 19 onns ha tut quels onns retratg buca tschun raps dalla segirada d'invaliditad.

Engraziament

«Jeu sundel sauns e hael tut quei che jeu drovel», di *Reto Schmid* che ha anflau en siu engaschi ina moda d'engraziar – da returnar ad enzatgei ina part dil bi e bien ch'el retscheiva. Il president d'Avenir Social Grischun, *Patrik Degiacomi*, ha givischau *Reto Schmid* ella giuria pil premi social. Cu el hagi udiu da sia nominaziun vulevi el extrar dalla giuria. Il president hagi denton buca givischau quei. Ins seigi secunvegni ch'el ed in ulterior commember dalla giuria, ch'ei era nominus, bandunien la sesida cu lur nominaziun vegn discutada. Tgei fa *Reto Schmid* culs 10'000 francs sch'el havess da gudignar il premi? «Nus havein gudignau il premi «Cristall 2005» e vegnin strusch a gudignar aunc ina gada, per quei hai jeu gnanc studegiu aschi lunsch», manegia il pasterner. «Nies engaschi ei mo in daguot el puoz», constatescha *Reto Schmid*. Per quei givischu el che daplirs interpredinders che han la pusevialdad dettien lavur a persunas cun impediments.

Ils 15 d'avrel 2008 allas 17.00 uras surdat *Avenir Social Grischun* il premi social ella sala dalla clinica Waldhaus a Cuera. El rom d'ina fiasta publica vegnan ils nominai presentai ed il premi vegn surdau al victur.